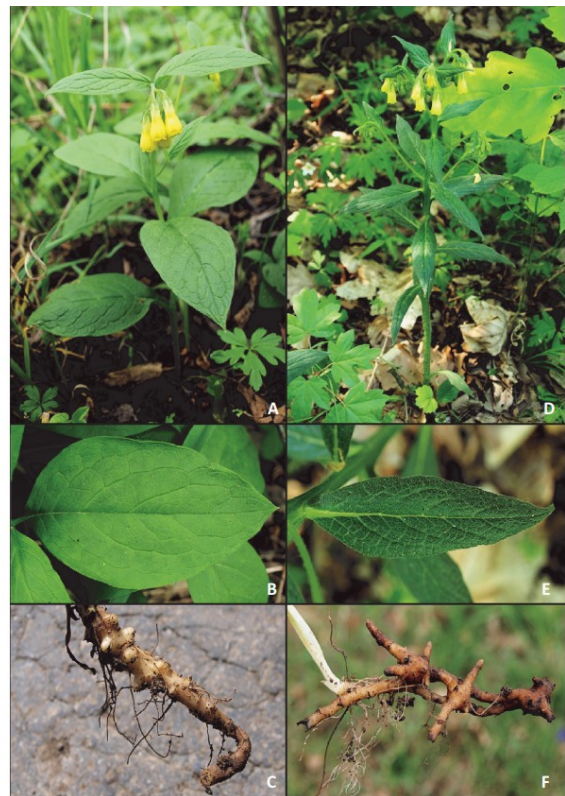

NUALÓS

Symphytum tuberosum L.

[1753, Sp. Pl. : 136] $2n = 32, 96, (144)$

[KOBRLÓVÁ et al.: «*Symphytum tuberosum* complex in central Europe». Preslia 88: 77–112, (2016)]

FOTO: <http://florapirineos.ipe.csic.es>

NOMS POPULARS

Alemanys:	Knoten-beinwell/Knollige wallwurz/Knolige beinwell / Knolliger beinwell / Knotige wallwurz / Knotiger beinwell/ Dicker Beinwell
Anglès:	Tuberous comfrey
Àrab:	شَاغَة درنية
Aragonès:	oreja de burro/ sariz
Basc/Euskera:	ositxeka/ zolda/ zolda belarra/ zolda-belarr txikia
Castellà:	Consuelda menor/Consuelda / Sínfito/ Orejas de burro/ Gargacheta
Català:	Consolda menor/Consolda petita / Mill bord/ Nualòs
Danès:	Knold-kulsukker / Knoldet kulsukker
Eslovac:	Kostihoj hľuznatý
Eslovè:	Gabez gomoljasti / Gomoljasti gabez
Francès:	Consoude à tubercules/Consoude tubéreuse
Gaèlic:	Meacan compair
Gal·lès:	Cyfordwf glorog/Cyfordwf oddyfnog / Llysiau'r cwlwm
Gallec:	herba de dolor de monte
Holandès:	Knolsmeerwortel/Smeerwortel soort
Hongarès:	Gumós nadálytő

Islandès:	Pípuvalurt
Italià:	Consolida femmina
Polonès:	Żywokost bulwiasty
Suec:	Gul vallört
Turc:	Karakafesotu
Тхес:	Kostival hlíznatý
Ucrainès:	Живокіст бульбоносний

DESCRIPCIÓ BOTÀNICA

La família *Boraginaceae* A. L. de Juss. es distingeix per tenir les flors gamopètals, superovàriques, isostèmones i regulars; per no ser plantes bulboses, i per tenir el fruit en tetra-aqueni amb els carpels no soldats a l'eix central.

Dins aquesta família, el gènere *Symphytum* (T.)L. es distingeix per tenir escames a l'interior de la gola de la corol·la, que és tubulosa, amb el limbe quasi nul.

Dins el gènere, *Symphytum tuberosum* es distingeix per tenir la corol·la de color crema, amb els lòbuls del marge triangulars ben marcats i amb la punta recorbada cap avall i enfora; i el rizoma tuberós-nodós de 1-1.7 cm de gruix i oblic a la tija aèria. Pèls de 1-2.3 mm adpresos a la tija. Fulles inferiors de 12-16 × 2.5-3.5 cm amb peciol de 4-9.5 cm amb el limbe oval-lanceolat agut. I les fulles caulinars del mig i superiors de 8-14 × 2.5-4 cm, peciolades o subsèssils, no decurrents, cada cop menors com més amunt. El Nualós és planta perenne de 20-60 cm, hispida, amb arrel tuberosa, inflada-nuosa al lluc. Tija més aviat esvelta, estretament alada, simple o bifurcada a la part superior. Fulles alternes, poc gruixudes, finament reticulades, ovades-lanceolades, les inferiors més petites que les mitjanes que són breument decurrents. Flors de color blanc groguenc. Calze dividit fins a 3/4, amb lòbuls lanceolats. Corol·la d'uns 15-18 mm, 3 vegades més llarga que el calze, amb lòbuls reflexos, escates de 5-7 mm incloses triangular-lanceolades. Anteres de 3.2-4.5 mm, el doble de llargues que el filament. Carpels finament tuberculats, contrets per sobre de l'anell denticulat basal. Núcules de 4-5 × 3-4 mm, amb quilla, reticulades, finament tuberculades, d'un negre opac, amb anell basal de prop de 0.5 mm llis, profundament dentat.

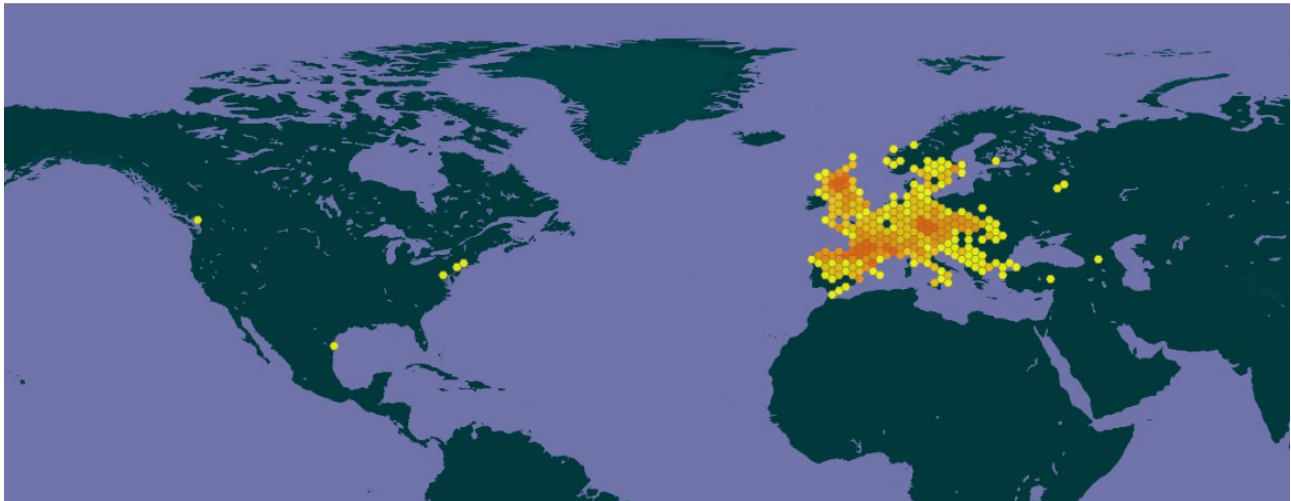
MALURA: Virus del mosaic alfa.

HÀBITAT I DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

Es fa a boscos frescs (vernedes, fagedes), vores de prats i rieres de la terra baixa i muntanya mitjana. [Al vessant Nord dels Pirineus es pot trobar la subespècie *angustifolium*. Es distingeix pel rizoma més prim, la tija més fina, les fulles estretament lanceolades, acuminades, les del mig de 7-13 × 1.6-3.6 cm, és a dir 3-4.5 cops més llargues que amples; i per la base estreta del tub de la corol·la de 6.7-8.54 mm de longitud].

Symphytum tuberosum és d'Europa central, des d'Escòcia fins al Sud de Rússia. A Catalunya es fa a la meitat NE, és a dir des de Collserola a l'Empordà i fins la Cerdanya. Molt més rar és a la Serralada Prelitoral tarragonina i als Ports.

Symphytum tuberosum al món, segons GBIF

HISTÒRIA

La planta que descriu DIOSCÒRIDES (segle I) com σύμφυτον πετραῖον a no correspon a aquest gènere, sinó a *Coris monspeliensis*.

ESOTERISME

Per evitar perdre la maleta als aeroports es posa una fulla de nualós dins. També la planta s'empra en rituals per atraure diners.

PROPIETATS MEDICINALS

• analgèsic	• diürètic
• antiinflamatori	• emol·lient
• antioxidant	• estimulant (cafè de rel torrada)
• astringent	• expectorant
• cardiotònic	• litolític
• cicatritzant	• vulnerari

USOS MEDICINALS

• afonia /laringitis	• ferides
• anorèxia	• luxacions
• càlculs renals	• mal de queixal
• càncer	• ossos esquerdats UE
• canell inflammat	• osteoporosis
• carn-esqueixats	• rascades
• catagmes (patacades)	• talls
• contusions FUL UE	• úlceres d'enllitament
• febre	

NOTA: la rel matxucada fresca s'aplica als mals i queda enganxada a la pell i no se'n separa fins que els ha curat.

PRINCIPIS ACTIUS DE SYMPHYTUM TUBEROSUM

- àcid cafeic REL
- àcid clorogènic REL
- àcid hidroxi-benzoic REL
- àcid p-cumàric REL
- àcid rosmarínic REL
- alcaloides pirrolizidínics: 7-angeloïl-retronecina; anadolina; echimidina;
- licopsamina; 7-acetil-licopsamina; simfitina.
- al·lantoïna REL
- polisacàrids REL
- ureido-hidantoïna REL